Asesiad Effaith Sengl

Cyngor Caerdydd

CRYFACH TECACH GWYRDDACH

CARDIFF CAERDYDD

1. Manylion y Cynnig

Beth yw'r cynnig?	
Teitl:	**CYNLLUNIO TREFNIADAETH YSGOLION: LLEOEDD MEWN YSGOLION CYNRADD I WASANAETHU CATHAYS A RHANNAU O GABALFA, Y MYNYDD BYCHAN, YSTUM TAF A PHLASNEWYDD**

Ai cynnig newydd yw hwn neu a ydych chi'n diwygio polisi, strategaeth, prosiect, gweithdrefn neu wasanaeth presennol?	
Newydd	☒
Yn bod eisoes	☐

Cyfarwyddiaeth / Gwasanaeth:
Addysg

Pwy sy'n datblygu'r cynnig?	
Enw:	Richard Portas
Teitl y Swydd:	Cyfarwyddwr y Rhaglen - CTY

Swyddog Arweiniol Cyfrifol (Cyfarwyddwr neu Gyfarwyddwr Cynorthwyol):
Melanie Godfrey Cyfarwyddwr Addysg a Dysgu Gydol Oes

Portffolio'r Cabinet:
Addysg (Y Cynghorydd Sarah Merry)

Caerdydd Ddwyieithog Bilingual Cardiff

Caerdydd Un Blaned

Caerdydd Sy'n Dda i Blant

Gellir cryfhau'r Asesiad Effaith Sengl (AES) wrth i amser fynd yn ei flaen, gan helpu i lunio'r cynnig. Bydd rheoli fersiwn yn cynnig llwybr archwilio defnyddiol o sut mae'r AES wedi datblygu. Dylid cadw fersiynau drafft o'r asesiad ar gyfer cyflawnrwydd, ond dim ond y fersiwn derfynol fydd ar gael i'r cyhoedd. Gellir darparu fersiynau drafft i reoleiddwyr os yw'n briodol.

Fersiwn	Awdur	Teitl y Swydd	Dyddiad
1	Rachel Burgess Willis	Swyddog Prosiect - Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion	16/03/2023

2. Trosolwg o'r Cynnig

Pa gamau y mae'r Cyngor yn eu hystyried a pham?
Rhowch amlinelliad o'r cynnig.

Mae'r adroddiad yn ceisio cymeradwyaeth y Cabinet i ymgynghori ar gynigion diwygiedig ar gyfer darpariaeth ysgolion cynradd i wasanaethu Cathays a rhannau o Gabalfa, Y Mynydd Bychan, Ystum Taf a Phlasnewydd.

Bwriedir ymgynghori ar dri opsiwn:

Opsiwn 1

- Cyfuno Ysgolion Cynradd Allensbank a Gladstone:
  - Cau Ysgol Gynradd Allensbank yn ffurfiol
  - Cau Ysgol Gynradd Gladstone yn ffurfiol
  - Sefydlu ysgol gynradd cyfrwng Saesneg newydd â 420 o leoedd (2DM) gyda meithrin ar safle presennol Ysgol Gynradd Gladstone / Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru y Santes Monica
- Trosglwyddo Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru y Santes Monica i safle presennol Ysgol Mynydd Bychan a sefydlu darpariaeth meithrin yn yr ysgol
- Trosglwyddo Ysgol Mynydd Bychan i safle presennol Ysgol Gynradd Allensbank
- Cynyddu capasiti Ysgol Mynydd Bychan o 192 o leoedd (0.9DM) i 420 o leoedd (2DM), a chynyddu nifer y lleoedd meithrin yn Ysgol Mynydd Bychan o 64 i 96

Opsiwn 2

- Cydleoli Ysgolion Cynradd Allensbank a Gladstone ar safle a rennir:
  - Trosglwyddo Ysgol Gynradd Allensbank i safle presennol Ysgol Gynradd Gladstone / Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru y Santes Monica
  - Lleihau capasiti Ysgol Gynradd Allensbank o 315 o leoedd (1.5DM) i 210 o leoedd (1DM)
  - Lleihau ystod oedran Ysgol Gynradd Allensbank o 3-11 oed i 4-11 oed trwy derfynu darpariaeth feithrin yr ysgol
  - Cynyddu nifer y lleoedd meithrin yn Ysgol Gynradd Gladstone o 64 i 96

- Trosglwyddo Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru y Santes Monica i safle presennol Ysgol Mynydd Bychan a sefydlu darpariaeth meithrin yn yr ysgol
- Trosglwyddo Ysgol Mynydd Bychan i safle presennol Ysgol Gynradd Allensbank
- Cynyddu capasiti Ysgol Mynydd Bychan o 192 o leoedd (0.9DM) i 420 o leoedd (2DM), a chynyddu nifer y lleoedd meithrin yn Ysgol Mynydd Bychan o 64 i 96

<u>Opsiwn 3</u>

- Cynyddu nifer y lleoedd meithrin yn Ysgol Mynydd Bychan o 64 i 96
- Trosglwyddo Ysgol Gynradd Allensbank i safle presennol Ysgol Mynydd Bychan
- Lleihau capasiti Ysgol Gynradd Allensbank o 315 o leoedd (1.5DM) i 192 o leoedd (0.9DM)
- Trosglwyddo Ysgol Mynydd Bychan i safle presennol Ysgol Gynradd Allensbank
- Cynyddu nifer y lleoedd yn Ysgol Mynydd Bychan o 192 o leoedd (0.9DM) i 420 o leoedd (2DM)

Byddai'r cynnig yn cael ei weithredu'n llawn o fis Medi 2025.

Byddai Opsiwn 2 ac Opsiwn 3 yn gyfle i Ysgol Gynradd Allensbank ac Ysgol Gynradd Gladstone weithio mewn partneriaeth i sicrhau'r cyfleoedd gorau posibl i bob disgybl yn yr ysgolion naill ai drwy gydweithredu neu ffederasiwn.

Pe bai'r ysgolion yn ystyried gweithredu cydweithrediad neu ffederasiwn ffurfiol, byddai hyn yn cael ei arwain gan y Cyrff Llywodraethu ac yn cael eu cefnogi gan y Cyngor. Byddai unrhyw gynnig i ffederaleiddio yn destun ymgynghoriad ar wahân.

Dan Opsiwn 1 ac Opsiwn 2, ystyrid sefydlu'r dosbarth Lleferydd ac Iaith ar draws y ddinas o fewn yr ysgol newydd neu ei gadw yn lleoliad newydd Ysgol Gynradd Allensbank.

Ystyrid adleoli'r dosbarth Lleferydd ac Iaith ledled y ddinas a gynhelir gan Ysgol Gynradd Allensbank pe bai Opsiwn 3 yn cael ei symud ymlaen.

Byddai ystyriaeth bellach yn cael ei roi i hyn mewn ymgynghoriad â chorff / cyrff llywodraethu'r ysgol(ion) perthnasol, gan ystyried dyheadau pob ysgol.

Beth yw'r costau a/neu arbedion? *Beth fydd cost y cynnig a sut fydd yn cael ei ariannu?* *Sut gellid lleihau costau o ran cyfranogiad a chydweithio, ar draws Cyngor Caerdydd a/neu gyda rhanddeiliaid allanol?* *Oes arbedion a sut bydd y rhain yn cael eu gwireddu?*
Mae manylion y goblygiadau ariannol sy'n berthnasol i'r newidiadau arfaethedig fel y nodir yn yr adroddiad.

3. Asesiadau o Effaith

Pa asesiadau o effaith y mae angen i chi eu cwblhau i gefnogi eich cynnig?

Mae'r Offeryn Sgrinio Asesu Effaith yn darparu cyngor sydd wedi'i deilwra i'ch polisi, strategaeth neu brosiect arfaethedig ynghylch pa asesiadau effaith y gallai fod eu hangen a phwy i gysylltu â nhw i ddysgu mwy.

Mae'r offeryn sgrinio yn ffurflen ar-lein gyda chwestiynau amlddewis yn bennaf a dylai gymryd llai na 10 munud i'w gwblhau.

Ar ôl cyflwyno'r atebion, bydd e-bost awtomataidd yn cael ei anfon atoch gyda'r camau nesaf a argymhellir a manylion ar â phwy i gysylltu am gyngor arbenigol.

Rhowch √ neu X wrth ymyl pob un o'r asesiadau o effaith a restrir isod i ddangos pa rai sy'n cael eu cyflawni.

Asesiad o Effaith	Tudalen	I'w gwblhau: √ / X
A. Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb	5	Oes
B. Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant	20	Oes
C. Asesiad o'r effaith ar y Gymraeg	26	Oes
D. Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd	30	N
E. Asesiad Amgylcheddol Strategol	31	N
F. Asesiad o'r Effaith ar Ddiogelu Data	32	N
G. Asesiad o Effaith ar Iechyd	33	N

Am ragor o wybodaeth am yr holl asesiadau effaith uchod gan gynnwys â phwy i gysylltu am gyngor, ewch i'r Porth Polisi.

A: Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb

Gellir cael mynediad at ganllawiau wrth gwblhau'r asesiad hwn yma. Ymgynghorwch â'r Tîm Cydraddoldeb am unrhyw gymorth pellach o ran cwblhau'r asesiad hwn - TîmCydraddoldeb@caerdydd.gov.uk

Effaith ar y Nodweddion Gwarchodedig

Oedran
A fydd y cynnig hwn yn cael e**ffaith wahaniaethol [cadarnhaol/negyddol/]** ar bobl ifanc/pobl hŷn?

	√	X	Dd/B
Hyd at 18 oed	x		
18 - 65 oed	x		

Dros 65 oed		x	

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Mae'r ddarpariaeth o lefydd ysgol yn cael ei benderfynu yn ôl ystod oedran. O ganlyniad, bydd unrhyw gynnig sefydliad ysgol yn effeithio'n wahaniaethol ar ddysgwyr yn yr ysgolion sy'n ddarostyngedig i'r cynigion a'r gymuned ehangach. Nod y cynigion arfaethedig yw gwella'r gyfatebiaeth rhwng y cyflenwad a'r galw am leoedd mewn ysgolion cyfrwng Saesneg a chyfrwng Cymraeg sy'n gwasanaethu Cathays a rhannau o Gabalfa, y Mynydd Bychan, Ystum Llandaf a Phlasnewydd. Mae digon o gapasiti yn yr ysgolion sy'n gwasanaethu'r ardal ar hyn o bryd i alluogi ad-drefnu'r ddarpariaeth bresennol. Byddai ad-drefnu darpariaeth yn ffordd briodol o gydbwyso'r cyflenwad a'r galw am ddarpariaeth cyfrwng Saesneg a chyfrwng Cymraeg yn yr ardal, a byddai'n ffordd fwy effeithiol ac effeithlon o ddefnyddio adnoddau. Byddai hyn hefyd yn cadw hyblygrwydd yn yr ystâd ysgolion er mwyn ymateb i unrhyw newidiadau yn y boblogaeth yn y dyfodol sy'n effeithio ar yr ardal. Mae'r Cyngor wedi nodi opsiynau i wella dosbarthiad y lleoedd cyfrwng Cymraeg a chyfrwng Saesneg sy'n canolbwyntio ar y safleoedd lle mae Ysgol Mynydd Bychan, Ysgol Gynradd Allensbank, Ysgol Gynradd Gladstone ac Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru y Santes Monica ac sy'n ceisio: • cynorthwyo pob ysgol i barhau i wella addysg i'w holl ddysgwyr • Sicrhau bod pob darpariaeth ysgol a gynigir yn bodloni anghenion amrywiol y gymuned leol • cynnal ysgolion i fod yn gynaliadwy yn ariannol mewn patrwm gwell o ddarpariaeth trwy gyfuno, ffederasiwn ffurfiol neu gydweithredu • cynorthwyo ysgolion i ddyrannu cyfran uwch o gyllideb i addysgu a dysgu, a thrwy hynny gadw a chynyddu cyfleoedd i ddysgwyr • cynyddu lleoedd cynradd cyfrwng Cymraeg gan 1DM (210 disgybl oedran cynradd) • atgyfnerthu lleoedd cynradd cyfrwng Saesneg â lefel briodol o warged Byddai ehangu darpariaeth cyfrwng Cymraeg ac ad-drefnu'r ddarpariaeth Saesneg yn cefnogi datblygiad parhaus addysg o ansawdd uchel i bob disgybl drwy: • gynnig mwy o gyfleoedd o fewn ysgolion mwy o faint/ysgolion ffederal i staff rannu llwyth gwaith ac arbenigedd • mwy o gyfleoedd i ddatblygu staff yn broffesiynol e.e. ANGau all arsylwi ar eu hathrawon cyfochrog • cyfleoedd i staff addysgu i'w cryfderau gan sicrhau bod dysgwyr yn cael y profiad addysg gorau posib • Mwy o athrawon i arwain ar Feysydd Dysgu, ynghyd â chymhwysedd ym meysydd ddysg Grefyddol, Addysg Rhyw a Chydberthynas a Digidol

- mwy o gyfleoedd i gynnig ystod ehangach o weithgareddau allgyrsiol/cyfoethogi
- helpu i godi safonau trwy rannu'r gwaith o gyflwyno'r cwricwlwm, arweinyddiaeth ysgolion a chymryd camau ar y cyd i fynd i'r afael â materion allweddol fel cynhwysiant
- caniatáu rhannu arferion da, deunyddiau paratoi ac adnoddau
- gwella cyfleoedd ar gyfer gweithgareddau i ddisgyblion gan arwain at wella ansawdd dysgu staff a disgyblion
- mwy o gyfleoedd i Gyngor yr Ysgol a chyfleoedd datblygu disgyblion (yn academaidd ac yn gymdeithasol)
- caniatáu trefniadau traws gyfnod
- symleiddio polisïau a strwythurau
- cefnogi gwelliant ysgolion drwy alluogi ysgolion i alw ar adnoddau ysgolion eraill i fynd i'r afael â phroblemau, rhannu arbenigedd, codi disgwyliadau a mynd i'r afael ag anghenion grwpiau penodol o ddisgyblion
- rhoi cyfle i fanteisio ar arbedion maint a rhannu gwasanaethau ar draws yr ysgolion
- posibilrwydd o recriwtio llywodraethwyr yn haws gyda llai o swyddi gwag i lywodraethwyr.

Ar hyn o bryd, mae lefel uchel o symudedd ymhlith y disgyblion sy'n mynychu'r ysgolion cyfrwng Saesneg sy'n gwasanaethu'r ardal gyda throsiant bach iawn o ddisgyblion yn Ysgol Mynydd Bychan:

Ysgol	**% disgyblion ddim yn symud i'r grŵp blwyddyn nesaf yn yr ysgol (cyfartaledd, tair blynedd diwethaf)**
Ysgol Gynradd Albany	14.5%
Ysgol Gynradd Allensbank	15.2%
Ysgol Gynradd Gladstone	21.9%
Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru y Santes Monica	21.1%
Ysgol Mynydd Bychan	1.3%

Byddai cynnydd yn nifer y lleoedd cynradd sydd ar gael i wasanaethu'r ardal yn gyffredinol. Ni fyddai gostyngiad yn nifer y llefydd cynradd cyfrwng Saesneg sydd o dan Opsiwn 1 nac Opsiwn 2. Byddai gostyngiad bychan yn nifer y lleoedd mewn ysgolion cynradd cyfrwng Saesneg dan opsiwn 3, ond byddai digon o leoedd o hyd i ateb y galw gyda lefel briodol o warged i ganiatáu amrywiadau ym mhoblogaeth y disgyblion.

Yn gyffredinol, byddai lle i ddarparu mwy o leoedd meithrin cyfrwng Saesneg a Chymraeg yn cael ei gadw, a byddai nifer y lleoedd sy'n cael eu hariannu yn adlewyrchu'r galw am leoedd yn yr ardal leol.

Byddai mân newid ym mhatrwm dosbarthu lleoedd fodd bynnag o ystyried agosrwydd safleoedd yr ysgol ni fyddai hyn yn cael fawr o effaith neu ddim effaith.

Y pellter mwyaf rhwng y safleoedd ysgol uchod yw tua 0.5 milltir. Felly, pe bai unrhyw un o'r ysgolion yn cael eu hadleoli ar safle arall, y cynnydd mwyaf yn y pellter teithio rhwng y cartref a'r ysgol ar gyfer disgyblion presennol fyddai 0.5 milltir.

Mae'r ddarpariaeth hon felly yn ddibynnol ar oedran ac felly nid yw ar gael i ddisgyblion y tu allan i'r ystod oedran hon, nac i oedolion, naill ai'n lleol neu yn y gymuned ehangach.

Ystyriwyd darpariaeth ar gyfer grwpiau oedran nad ydynt yn rhan o'r cynnig hwn y tu allan i'r cynnig hwn.

Byddai angen newidiadau i strwythurau staffio'r ysgolion yn sgil y cynigion yn amodol ar y newidiadau arfaethedig.

Byddai'r bwriad i ehangu Ysgol Mynydd Bychan yn ei gwneud yn ofynnol i'r Corff Llywodraethu ystyried gofynion y gweithlu yn barod ar gyfer ehangu.

Mae'r bwriad i gyfuno Ysgol Gynradd Allensbank ac Ysgol Gynradd Gladstone a sefydlu ysgol gynradd 2DM newydd (Opsiwn 1) yn gosod staff mewn perygl posibl o ddiswyddo.

Byddai trosglwyddo arfaethedig Ysgol Gynradd Allensbank i rannu safle Ysgol Gynradd Gladstone / safle Ysgol Gynradd Santes Monica (Opsiwn 2) a throsglwyddo arfaethedig Ysgol Gynradd Allensbank i safle Ysgol Mynydd Bychan a gostyngiad bach dilynol mewn capasiti (Opsiwn 3) yn caniatáu i Gyrff Llywodraethol Ysgol Gynradd Allensbank ac Ysgol Gynradd Gladstone ystyried cydweithio neu sefydlu ffederasiwn ffurfiol.

Gallai ffederasiwn arwain at ostyngiad yn nifer y rolau arwain yn gyffredinol ar draws y ddwy ysgol gan ddibynnu ar y model a gymerir ymlaen.

Byddai unrhyw benderfyniadau sy'n cael eu gwneud o ran staffio yn fater i'r Corff Llywodraethu perthnasol.

Byddai’r cynnydd arfaethedig yn nifer y disgyblion sy'n deillio o gyflwyno darpariaeth feithrin yn Ysgol Gynradd St Monica (Opsiwn 1 ac Opsiwn 2) yn gofyn am staff ychwanegol.

Byddai ystyriaeth yn cael ei rhoi i sefydlu'r dosbarth Lleferydd ac Iaith ar draws y ddinas o fewn yr ysgol newydd (Opsiwn 1).

Byddai ystyriaeth yn cael ei rhoi i sefydlu'r dosbarth Lleferydd ac Iaith ar draws y ddinas o fewn Ysgol Gynradd Allensbank ar ei safle adleoli (Opsiwn 2)

Byddai ystyriaeth yn cael ei rhoi i adleoli'r dosbarth Lleferydd ac Iaith ledled y ddinas i’w chynnal gan Ysgol Gynradd Allensbank pe bai Opsiwn 3 yn cael ei symud ymlaen.

Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?
Mae dyletswydd statudol ar y Cyngor i ddarparu lleoedd disgyblion i fodloni anghenion pob disgybl yng Nghaerdydd. Fel rhan o'r dull strategol hwn, rhagwelir y galw ar sail: - Lefel y boblogaeth y gwyddys sy'n byw ym mhob ardal yn ddiweddar ac yn hanesyddol, gan ddefnyddio data'r GIG; - Nifer y disgyblion ar y gofrestr yn ysgolion Caerdydd yn ddiweddar ac yn hanesyddol ar sail data a wiriwyd o CYBLD (Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion). - Canrannau diweddar a hanesyddol y plant sy'n mynychu lleoedd ysgol mewn ysgolion cymunedol ac ysgolion ffydd Cymraeg a Saesneg. Mae'r galw am lefydd yn cael ei adolygu'n barhaus a newidiadau arfaethedig yn cael eu cyflwyno yn ôl y galw. Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal. Byddai'r bwriad i ehangu Ysgol Mynydd Bychan yn ei gwneud yn ofynnol i'r Corff Llywodraethu ystyried gofynion y gweithlu yn barod ar gyfer ehangu. Byddai'r Corff Llywodraethu'n cael ei annog i ymgymryd â'r gwaith hwn yn unol â'r Fframwaith AD Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion. Byddai'r Gwasanaethau Pobl AD yn rhoi cyngor, cymorth ac arweiniad i'r Corff Llywodraethu ar gyfer y broses o gynllunio'r gweithlu a phrosesau recriwtio dilynol. Lle mae'r Corff Llywodraethu wedi mabwysiadu Polisi Adleoli a Diswyddo Ysgolion y Cyngor, bydd unrhyw swyddi gwag newydd sy'n codi o ganlyniad i gynyddu'r nifer ar y gofrestr yn rhoi cyfleoedd ar gyfer unrhyw staff ysgol sydd ar y gofrestr adleoli ysgolion. Un o ddyheadau allweddol y Cyngor yw lleihau nifer y staff drwy adleoli cynifer ag y bo modd yn hytrach nag ymddiswyddo gwirfoddol neu orfodol. Felly, mae'r Cyngor yn ymrwymedig i sicrhau cynifer o gyfleoedd â phosib i staff ysgolion i sicrhau cyflogaeth mewn ysgolion eraill yng Nghaerdydd trwy adleoli i swyddi gwag mewn ysgolion eraill yng Nghaerdydd. Byddai'r trefniadau adleoli hefyd yn cael eu hystyried pe bai'r penderfyniad yn cael ei wneud i adleoli'r dosbarth Lleferydd ac Iaith o Ysgol Gynradd Allensbank i gylch gwaith Corff Llywodraethu ysgol arall.

Anabledd

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [cadarnhaol/negyddol/]** ar bobl anabl?

	√	X	Dd/B
Nam ar y Clyw		X	

Nam Corfforol		**X**	
Nam ar y Golwg		**X**	
Anabledd Dysgu		**X**	
Salwch neu Gyflwr Iechyd Hirdymor		**X**	
Iechyd Meddwl		**X**	
Camddefnyddio Sylweddau		**X**	
Arall		**X**	

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal. Byddai mân newid ym mhatrwm dosbarthu lleoedd fodd bynnag o ystyried agosrwydd safleoedd yr ysgol ni fyddai hyn yn cael fawr o effaith neu ddim effaith. Byddai angen i unrhyw newidiadau i lety ystyried ystod fanwl o wybodaeth e.e., dyluniad/hygyrchedd unrhyw adeiladau/llety ysgol a chamau priodol i fynd i'r afael ag unrhyw effeithiau gwahaniaethol. Mae dosbarth ymyrraeth gynnar Lleferydd ac Iaith sy'n cael ei gynnal gan Ysgol Gynradd Allensbank. Mae'r Cyngor yn derbyn hyd at 8 plentyn Cyfnod Sylfaen i'r ddarpariaeth hon ledled y ddinas nad oeddent yn gwneud cynnydd digonol, ond sydd â digon o botensial i ddychwelyd i'w hysgol brif ffrwd leol. Mae'r lleoliadau yn para rhwng 1-3 blynedd, gan ddibynnu ar eu cynnydd. Mae'r disgyblion yn cael eu cofrestru'n ddeuol yn eu hysgol leol, ac yn cael cefnogaeth i ddychwelyd ar ddiwedd eu cyfnod yn y lleoliad. Mae disgyblion yn parhau i fynychu eu hysgol leol o leiaf un diwrnod yr wythnos, er mwyn cadw cyswllt â ffrindiau lleol a pharatoi at ddychwelyd yno'n llawn amser. Dan Opsiwn 1 ac Opsiwn 2, ystyrid sefydlu'r dosbarth Lleferydd ac Iaith ar draws y ddinas o fewn yr ysgol newydd neu ei gadw yn lleoliad newydd Ysgol Gynradd Allensbank. Ystyrid adleoli'r dosbarth Lleferydd ac Iaith ledled y ddinas a gynhelir gan Ysgol Gynradd Allensbank pe bai Opsiwn 3 yn cael ei symud ymlaen. Byddai ystyriaeth bellach yn cael ei roi i hyn mewn ymgynghoriad â chyrff llywodraethu'r ysgolion perthnasol, gan ystyried dyheadau pob ysgol. Er y byddai pob un o'r opsiynau yn effeithio ar blant a fyddai'n elwa ar y dosbarth iaith a lleferydd o 2025/2026, nid oes Gwybodaeth i awgrymu y byddai yna effaith wahaniaethol ar y plant yma yn sgil unrhyw un o'r opsiynau o'i cymharu â'r trefniadau presennol.
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal. Mae'n ofynnol bod gan ysgolion Gynllun Cydraddoldeb Strategol a byddent yn gweithio gyda'i gilydd i sicrhau yr eir i'r afael ag unrhyw bryderon. Byddai'n rhaid i effaith bosib unrhyw newidiadau i'r ddarpariaeth Lleferydd ac Iaith bresennol ar ddysgwyr y dyfodol yn parhau i gael eu hasesu gyda mesurau'n cael eu rhoi ar waith i liniaru unrhyw effeithiau gwahaniaethol a allai gael eu nodi yn ddiweddarach.

Ailbennu Rhywedd

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol/]** ar bobl drawsryweddol?

	√	X	Dd/B
Pobl Drawsryweddol (Mae pobl drawsryweddol yn bobl y mae ei hunaniaeth rhywedd yn wahanol i'w rhyw adeg geni.)		x	

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Nid oes unrhyw effeithiau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn. Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal. Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

Priodas a Phartneriaeth Sifil

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [cadarnhaol/negyddol**] ar briodas a phartneriaeth sifil?

	√	X	Dd/B
Priodas		x	

Partneriaeth Sifil		x	

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Nid oes unrhyw effeithiau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn. Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal. Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

Beichiogrwydd a Mamolaeth

A fydd y cynnig hwn yn cael e**ffaith wahaniaethol [cadarnhaol/negyddol]** ar feichiogrwydd a mamolaeth?

	√	**X**	**Dd/ B**
Beichiogrwydd		x	
Mamolaeth		x	

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Nid oes unrhyw effeithiau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn. Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal. Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

Hil

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [cadarnhaol/negyddol**] ar y grwpiau canlynol?

	√	X	Dd/B
Gwyn		x	
Grwpiau Cymysg / Aml-ethnig	x		
Asiaidd / Asiaidd Prydeinig	x		
Du / Affricanaidd / Caribïaidd / Du Prydeinig	x		
Grwpiau Ethnig Eraill	x		

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.

Mae gwneuthuriad ethnig poblogaethau'r ysgol sydd wedi'u cynnwys yn y cynigion yn amrywio.

Mae data ethnigrwydd Ysgolion Caerdydd o 2022 yn dangos y dadansoddiad canlynol o ganrannau disgyblion Gwyn Prydeinig a Ddim yn Wyn Prydeinig yn yr ysgolion sy'n gwasanaethu'r ardal:

Ysgol	**Nifer y disgyblion ar y gofrestr**	**Gwyn Prydeinig**	**Prydeinig Ddim yn Wyn**	**Nifer o ethnigrwyddau**
Ysgol Gynradd Albany	383	15.4%	84.6%	57
Ysgol Gynradd Allensbank	190	25.3%	74.7%	44
Ysgol Gynradd Gladstone	171	19.3%	80.7%	35
Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru y Santes Monica	126	23.8%	76.2%	33
Ysgol Mynydd Bychan	203	89.7%	10.3%	11

Byddai'r cynigion yn cael mwy o effaith ar y boblogaeth sy'n agosach at yr ysgol nag ar y ddinas gyfan.

Os yw'r boblogaeth leol hon o amrywiaeth ethnig, sy'n anghymesur â'r hyn a welir fel arfer ar draws y ddinas, yna mae'n bosib y gallai'r cynnig gael effaith wahaniaethol.

Mae cyfeiriadau cartref disgyblion sydd wedi cofrestru yn Ysgol Mynydd Bychan wedi clystyru o amgylch safleoedd Ysgol Mynydd Bychan ac Ysgol Gynradd Banc

Allensbank. Yn Ysgol Mynydd Bychan mae 11% o'r disgyblion o gefndir nad yw'n Wyn-Prydeinig.

Tra bod y rhan fwyaf o ddisgyblion Ysgol Gynradd Allensbank yn byw yn yr un ardal, gyda chyfeiriadau cartref hefyd yn clystyru o amgylch safleoedd Ysgol Mynydd Bychan ac Ysgol Gynradd Allensbank, mae data demograffig ar gyfer y disgyblion hynny a thros yr ysgol yn gyffredinol yn wahanol iawn i safle Ysgol Mynydd Bychan. O'r disgyblion hynny sy'n byw o fewn dalgylch Allensbank ac sydd wedi cofrestru yn yr ysgol, mae 78% o gefndir nad yw'n Wyn-Prydeinig.

Mae data symudedd disgyblion Ysgol Mynydd Bychan yn isel iawn (1.3% fesul blwyddyn ar gyfartaledd yn ystod y tair blynedd diwethaf), sydd yn rhannol yn adlewyrchu'r gor-danysgrifiad yn yr ysgol ar adeg mynediad i'r dosbarth Derbyn. Mae pob un o'r ysgolion Saesneg yn gweld symudedd disgyblion sy'n uwch na 10% fesul blwyddyn ac adroddodd Ysgol Gynradd Allensbank am "Lefelau symudedd disgyblion o hyd at 40% ar draws un flwyddyn academaidd" yn ystod yr ymgynghoriad blaenorol ar gynigion.

Ar hyn o bryd, mae'n bosibl y bydd teuluoedd sy'n symud i'r ardal wedi'r dyddiad cau ar gyfer mynediad i'r dosbarth Derbyn, fel arfer, yn methu cael mynediad i Ysgol Mynydd Bychan ac mae'n debyg y byddai ysgol Gymraeg amgen yn bell o gyfeiriad cartref y teuluoedd hynny. Rhaid i gynigion ystyried yr anghyfartaledd o ran data demograffig ond rhaid iddynt hefyd ystyried gallu'r ymgeiswyr hynny sy'n symud i'r ardal i allu cyrchu lleoedd ysgol yn gydradd ym mhob cyfrwng iaith.

Does dim disgwyl y byddai unrhyw effaith negyddol o ganlyniad i'r newidiadau arfaethedig.

Byddai cynnydd yn nifer y lleoedd cynradd sydd ar gael i wasanaethu'r ardal yn gyffredinol. Ni fyddai gostyngiad yn nifer y llefydd cynradd cyfrwng Saesneg sydd o dan Opsiwn 1 nac Opsiwn 2. Byddai gostyngiad bychan yn nifer y lleoedd mewn ysgolion cynradd cyfrwng Saesneg dan Opsiwn 3, ond byddai digon o leoedd o hyd i ateb y galw. Byddai cynnydd yn y lleoedd cyfrwng Cymraeg o dan bob opsiwn.

Nid yw amrywiaeth ethnig Ysgol Mynydd Bychan yn adlewyrchiad o'i chymuned leol ac ni all yr ysgol ganfod lle i blant sy'n symud i'r ardal wedi'r dyddiad cau ar gyfer derbyn i'r Dosbarth Derbyn.

Mae data CYBLD yn awgrymu bod cyfran uwch o blant sy'n trosglwyddo o fewn y cyfnod addysg cynradd yn yr ardal o gefndiroedd ethnig nad ydynt yn Wyn-Prydeinig. Gall y plant hyn gyrchu addysg leol cyfrwng Saesneg ar hyn o bryd ond mae llai o gyfle i gyrchu darpariaeth Gymraeg.

Yn gyffredinol disgwylir i bob un o'r dewisiadau gael effaith wahaniaethol gadarnhaol ar bob ethnigrwydd, o'i gymharu â'r trefniadau presennol.

Byddai mân newid ym mhatrwm dosbarthiad lleoedd fodd bynnag ond o ystyried agosrwydd safleoedd yr ysgol ni fyddai hyn yn cael fawr o effaith neu ddim effaith.
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?
Mae ysgolion yn gwasanaethu ystod amrywiol o gymunedau ac yn adlewyrchu eu poblogaeth leol i raddau helaeth; fodd bynnag, cydnabyddir bod yr ysgolion cyfrwng Cymraeg ar hyn o bryd yn llai amrywiol nag ysgolion cyfrwng Saesneg. Digon o wybodaeth am leoedd Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn gosod dyletswydd ar y gwasanaethau cyhoeddus i hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng personau sy'n rhannu nodwedd warchodedig berthnasol a phersonau nad ydynt yn ei rhannu. Rhaid i'r Cyngor felly sicrhau, wrth gyflwyno cynigion ac ar ôl gweithredu cynigion, bod pob un o'r ysgolion yn cael cefnogaeth i ddiwallu anghenion amrywiol y cymunedau y maent wedi'u lleoli ynddynt a bod pob un yn gallu datblygu cyfle cyfartal i holl deuluoedd yr ardal. Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos â chyrff llywodraethu ysgolion i sicrhau bod y safonau mewn ysgolion yn uchel, bod yr addysgu'n dda a bod yr arweinyddiaeth a'r llywodraethu'n gryf. Nid yw'r Cyngor yn disgwyl i'r cynigion gael unrhyw effaith negyddol ar ansawdd safonau addysg, y modd y caiff y Cyfnod Sylfaen a phob un cyfnod allweddol arall ei addysgu yn unrhyw un o'r ysgolion nac ar ddarpariaeth ADY yn yr ysgolion sy'n destun y cynigion. Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i ddatblygu addysg cyfrwng Cymraeg ac fel rhan o'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 10 mlynedd, a fabwysiadwyd ym mis Medi 2022, rhoddir ystyriaeth i ffyrdd y gellir ehangu addysg cyfrwng Cymraeg i gynyddu nifer y plant o bob cefndir sy'n mynychu. Mae'r cynllun yn gosod targedau penodol ac yn nodi llifoedd gwaith blaenoriaethol i'r Cyngor a phartneriaid fel ysgolion, gan gynnwys menter beilot ymchwil gyda Caerdydd Ddwyieithog, arolygon rhieni a grwpiau ffocws, er mwyn deall yn well y rhesymau dros ymgymeriad isel lleoedd cyfrwng Cymraeg o fewn grwpiau a chymunedau penodol a dangynrychiolir (gan gynnwys pobl Ddu, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol), ochr yn ochr â hyrwyddiadau pwrpasol. Mae'r gwaith yma ar y gweill. Dylai unrhyw newidiadau arfaethedig geisio darparu cydbwysedd priodol lle mae pob math ysgol ar gael i bob grŵp a chefnogir pob ysgol i fod yn hygyrch, ac i gael eu gweld yn hygyrch, i bob grŵp. Bydd y gwaith sydd ar y gweill i ddeall dewisiadau rhieni yn well a manteisio ar leoedd ym mhob cymuned, ochr yn ochr â gwella gwelededd cyfleoedd cyfrwng iaith a throchi sydd ar gael, yn uniongyrchol yn targedu lleihau'r anghyfartaledd rhwng data demograffig mewn ysgolion cyfrwng Saesneg a chyfrwng Cymraeg. Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal. Byddai'r ddarpariaeth a gynigir

yn hygyrch i bob grŵp ethnig a byddai angen sicrhau cydymffurfiaeth â pholisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal. Bydd yr ymgynghoriad arfaethedig yn ystyried gwneuthuriad y gymuned leol ac yn sicrhau bod cyfleoedd addas a digonol i ymgysylltu.

Crefydd, Credoau, neu Ddiffyg Cred
A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [cadarnhaol/negyddol**] ar y bobl â chrefyddau, credoau a diffyg cred wahanol?

	√	X	Dd/B
Bwdhaidd		x	
Cristnogol	x		
Hindŵaidd		x	
Dyneiddiwr		x	
Iddewig		x	
Mwslimaidd		x	
Sîc		x	
Arall		x	

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Pe bai'r cynnig i drosglwyddo Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru y Santes Monica i safle presennol Ysgol Mynydd Bychan yn cael ei ddwyn ymlaen, fel yr amlinellir yn Opsiynau 1 a 2, cynigir bod 32 o leoedd meithrin rhan amser yn cael eu darparu i ddatblygu parhad a dilyniant yn nysg plant o dair oed ymlaen. Byddai sefydlu darpariaeth feithrin yn yr ysgol yn cynnig dull cyson o addysgu a chynllunio er mwyn datblygu parhad a chynnydd yn nysg plant o dair oed ymlaen, a chyfrannu at godi safonau trwy'r ysgol. Byddai derbyniadau i'r ddarpariaeth feithrin arfaethedig yn cael eu gweinyddu gan Gorff Llywodraethu'r ysgol yn unol â Pholisi Derbyn cyhoeddedig yr ysgol. Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal. Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisïau'r Cyngor / Cyrff Llywodraethu ar gyfle cyfartal.
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

Rhyw

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [cadarnhaol/negyddol]** ar ddynion a/neu fenywod?

	√	X	Dd/B
Dynion		x	
Menywod		x	

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Nid oes unrhyw effeithiau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn. Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal. Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

Cyfeiriadedd Rhywiol

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [cadarnhaol/negyddol]** ar y grwpiau canlynol?

	√	X	Dd/B
Deurywiol		x	
Dynion Hoyw		x	
Menywod Hoyw/Lesbiaid		x	
Heterorywiol/Syth		x	

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Nid oes unrhyw effeithiau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn.

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal. Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

Dyletswydd Economaidd-gymdeithasol

A ragwelir y bydd y newid yn lleihau neu'n cyfrannu at anghydraddoldeb canlyniad, o ganlyniad i anfantais economaidd-gymdeithasol? (e.e. a fydd y newid yn cael effaith negyddol ar y rheini sydd ar incwm isel, neu'r rhai sy'n byw mewn ardaloedd difreintiedig)

	√	X	Dd/B
Effaith economaidd-gymdeithasol		x	

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Mae polisi 'Cryfach, Tecach, Gwyrddach' y Cyngor nodi'r themâu a'r ymrwymiadau allweddol ar gyfer y pum mlynedd nesaf gan ganolbwyntio'n gryf ar roi plant a phobl ifanc yn flaenllaw yn eu huchelgeisiau ar gyfer y ddinas. Yn ganolog i hyn yw'n cred cryf mai addysg dda yw'r llwybr mwyaf sicr allan o dlodi ac, yn ei dro, fod ffyniant hirdymor y ddinas yn dibynnu ar gefnogaeth gadarn i'n plant a'n pobl ifanc wireddu eu potensial. Mae addysg yn cael ei nodi'n gyson fel y brif flaenoriaeth i blant a phobl ifanc Caerdydd. Mae'n hawl gymdeithasol a diwylliannol allweddol sy'n chwarae rôl hanfodol mewn trechu tlodi ac anfantais. Mae dadansoddiad o ddata'r cyfrifiad ysgol (CYBLD) yn cadarnhau, ar hyn o bryd, fod gwahaniaethau sylweddol yn y data demograffig rhwng rhai o ysgolion yr ardal. Mae data demograffig, gan gynnwys cymhwysedd disgyblion ar gyfer Prydau Ysgol Am Ddim, Ethnigrwydd, iaith gartref, lefel cymhwysedd caffaeledig yn Gymraeg neu Saesneg, a symudedd disgyblion (faint o blant sy'n trosglwyddo i mewn ac allan o ysgol) yn wahanol iawn rhwng Ysgol Mynydd Bychan a phob un o'r ysgolion cyfrwng Saesneg. .

Mae’r newidiadau arfaethedig yn ceisio darparu cydbwysedd priodol o leoedd lle mae pob math ysgol ar gael i bob grŵp a chefnogir pob ysgol i fod yn hygyrch, ac i gael eu gweld yn hygyrch, i bob grŵp. Yn gyffredinol, mae’n bosib taw opsiwn 1 fyddai â’r effaith wahaniaethol fwyaf positif ar blant gan fod yr opsiwn hwn yn galluogi cyfran fwy o gyllidebau ysgolion i fod ar gael ar gyfer addysgu a dysgu. Mae’n bosib na fyddai gweithredu Opsiwn 2 a 3 yn cael unrhyw effaith wahaniaethol; byddai effaith o’r fath yn dibynnu ar benderfyniadau pellach gan y Cyrff Llywodraethu ac arweinyddiaeth y cyfryw ysgolion.
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i’r afael â’r effaith wahaniaethol?
Mae' CSCA mabwysiedig y Cyngor 2022-2032 yn gosod targedau penodol ac yn nodi llifoedd gwaith blaenoriaethol i'r Cyngor a phartneriaid fel ysgolion, gan gynnwys menter beilot ymchwil gyda Caerdydd Ddwyieithog, arolygon rhieni a grwpiau ffocws, er mwyn deall yn well y rhesymau dros ymgymeriad isel lleoedd cyfrwng Cymraeg o fewn grwpiau a chymunedau penodol a dangynrychiolir (gan gynnwys pobl Ddu, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol), law yn llaw â hyrwyddo pwrpasol. Mae’r Cyngor yn gweithio’n agos â chyrff llywodraethu ysgolion i sicrhau bod y safonau mewn ysgolion yn uchel, bod yr addysgu’n dda a bod yr arweinyddiaeth a’r llywodraethu’n gryf. Nid yw'r Cyngor yn disgwyl i'r cynigion gael unrhyw effaith negyddol ar ansawdd safonau addysg, y modd y caiff y Cyfnod Sylfaen a phob un cyfnod allweddol arall ei addysgu yn unrhyw un o'r ysgolion nac ar ddarpariaeth ADY yn yr ysgolion sy’n destun y cynigion. Byddai angen i unrhyw gynigion sy'n cael eu symud ymlaen ystyried yn llawn yr ymrwymiadau a nodir yn 'Cryfach, Tecach, Gwyrddach’ a sut y byddai unrhyw newidiadau arfaethedig yn cefnogi'r rhain.

Y Gymraeg

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [cadarnhaol/negyddol]** ar yr Iaith Gymraeg?

	√	X	Dd/B
Y Gymraeg	x		

Rhowch fanylion/canlyniadau’r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Byddai effaith gadarnhaol ar yr Iaith Gymraeg gyda chynnydd yn nifer y lleoedd mewn ysgolion cynradd Cymraeg sydd ar gael yn yr oedran cynradd. Mae Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) y Cyngor yn nodi cyfres o ymrwymiadau uchelgeisiol i adeiladu ar y cynnydd a wnaed hyd yma. Mae’r CSCA yn ymrwymo’r Cyngor i sicrhau capasiti ledled y ddinas yn y sector Cymraeg cynradd ar 10% uwchlaw’r nifer a ragamcenir ar oed Derbyn i gefnogi

twf a chaniatáu derbyn yn ystod y flwyddyn a hyblygrwydd ar gyfer pontio. Mae hyn yn cynnwys darparu capasiti cyfrwng Cymraeg newydd ar lefel gynradd erbyn 2025 - 2026. Rhagwelir y byddai effaith gadarnhaol ar y Gymraeg o ganlyniad i'r cynigion hyn.

Mae'r cynigion yn ceisio bod yn gyson â Strategaeth Caerdydd Ddwyieithog ac yn cefnogi'n gryf strategaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer y Gymraeg drwy gyfrannu at gyflawni'r targedau a nodir yn strategaeth Cymraeg 2050.

Mae'r cynigion yn ymateb yn uniongyrchol i'r Deilliannau CSCA canlynol:

- Deilliant 1 - Mwy o blant meithrin/plant tair oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Deilliant 2 - Mwy o blant dosbarth derbyn / plant pump oed yn derbyn eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae ysgolion yn gwasanaethu ystod amrywiol o gymunedau ac yn adlewyrchu eu poblogaeth leol i raddau helaeth, ond cydnabyddir bod yr ysgolion cyfrwng Cymraeg yng Nghaerdydd ar hyn o bryd yn llai amrywiol nag ysgolion cyfrwng Saesneg ac nad ydynt yn adlewyrchu cymuned y disgyblion lleol, wrth ystyried data fel ethnigrwydd, iaith y cartref a data cymdeithasol ac economaidd. Mae targedau a ffrydiau gwaith o fewn CSCA mabwysiedig Caerdydd yn ceisio mynd i'r afael â hyn.

Byddai'r cynigion yn cael mwy o effaith ar y boblogaeth sy'n agosach at yr ysgol nag ar y ddinas gyfan.

Mae'r Cyngor yn parhau i weithio'n agos ac yn adeiladol gyda phartneriaid ar ei Fforwm Addysg Gymraeg, sy'n cynnwys cynrychiolwyr o'r sectorau meithrin, cynradd, uwchradd ac addysg bellach, gofal plant, RhAG a Llywodraeth Cymru. Mae'r Fforwm hwn yn cyflwyno gwybodaeth ar gyfer cynllunio lleoedd cyfrwng Cymraeg, er mwyn parhau i sbarduno cynllun y Cyngor i gynyddu mewn modd cynaliadwy niferoedd y dysgwyr mewn ysgolion Cymraeg a'r rhai sy'n dysgu Cymraeg mewn ysgolion cyfrwng Saesneg.

Mae'r Cyngor, a'i bartneriaid ar y Fforwm Addysg Gymraeg, yn ymrwymo i sbarduno cynnydd yn nifer y disgyblion sy'n cael eu haddysgu trwy gyfrwng y Gymraeg, i gyflawni'r targedau yng Nghynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg Caerdydd, ac i gyflawni'r targedau a nodir yn strategaeth Cymraeg 2050 Llywodraeth Cymru.

Mae'r Cyngor yn parhau i fonitro cyfraddau genedigaethau, y boblogaeth sy'n debygol o ddeillio o dai newydd a'r patrymau o ran nifer y plant sy'n mynd i ba ysgolion cynradd ac uwchradd Cymraeg, er mwyn rhoi cynlluniau priodol ar waith i fodloni unrhyw gynnydd yn y galw.

Felly, mae'n rhaid i'r Cyngor ehangu'r ddarpariaeth ysgolion mewn modd strategol ac amserol nad yw'n amharu ar y ddarpariaeth bresennol. Mae'n anochel y byddai darpariaeth ysgolion cynradd Cymraeg sy'n ehangu'n sylweddol neu'n gyflym yn cael effaith ar y nifer sy'n manteisio ar leoedd mewn ysgolion

eraill ac, yn ei thro, ar allu ysgolion i gydbwyso cyllidebau ac i ddenu neu gadw staff. Mae dyheadau'r Cyngor ar gyfer cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg, a Cymraeg 2050 Llywodraeth Cymru, yn cynnig newid sylweddol. Mae Cymraeg 2050 yn gosod targedau cenedlaethol ar gyfer addysgu 40% o ddysgwyr mewn ysgolion Cymraeg, a 30% arall o ddysgwyr mewn ysgolion Saesneg yn dod yn rhugl yn y Gymraeg. Ar hyn o bryd, mae tua 17% o blant Caerdydd sy'n dechrau addysg gynradd yn cael eu haddysgu mewn ysgolion neu ddosbarthiadau Cymraeg. Mae'r cynnig hwn yn ceisio cynyddu nifer y lleoedd ysgolion cynradd Cymraeg sydd ar gael yn yr ardal, ac yn ceisio gweithredu'r newid yn y fath fodd fel y cyfyngir ar y potensial i gael effaith negyddol ar ysgolion sy'n bod eisoes. Mae perygl y gall darparu lleoedd ychwanegol mewn ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg atal y twf mewn ysgolion lleol eraill; fodd bynnag, mae CSCA Caerdydd yn nodi ymrwymiad i ddatblygu a gweithredu gwaith hyrwyddo wedi'i dargedu ar y cyd â Chaerdydd Ddwyieithog i gynyddu'r niferoedd sy'n manteisio ar leoedd cyfrwng Cymraeg mewn ardaloedd lle mae galw isel.
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?
Gweler uchod.

Ymgynghori ac Ymgysylltu

Pa drefniadau a wnaed i ymgynghori/ymgysylltu â'r gwahanol grwpiau cydraddoldeb?

Byddai Swyddog Hygyrchedd y Cyngor yn cael cyfle i roi sylwadau ar y cynllun ar y newidiadau arfaethedig. Yn amodol ar gymeradwyaeth y Cabinet bydd ymgynghoriad cyhoeddus llawn a chynhwysol gyda'r safbwyntiau a fynegwyd yn cael eu hystyried yn briodol fel rhan o'r broses o wneud penderfyniadau.

Crynodeb o Gamau Gweithredu (a restrir yn yr Adrannau uchod)

	Actions
Oedran	
Anabledd	
Ailbennu Rhywedd	
Priodas a Phartneriaeth Sifil	
Beichiogrwydd a Mamolaeth	
Hil	
Crefydd/Cred	
Rhyw	

Cyfeiriadedd Rhywiol	
Effaith Economaidd-gymdeithasol	
Y Gymraeg	
Cyffredinol (yn berthnasol i’r holl grwpiau uchod)	

Y Camau Nesaf

Dylid cynnwys unrhyw argymhellion ar gyfer camau gweithredu yr ydych yn bwriadu eu cymryd o ganlyniad i'r Asesiad o’r Effaith ar Gydraddoldeb hwn (a restrir yn y Crynodeb o Gamau Gweithredu) fel rhan o Gynllun Busnes eich Gwasanaeth i'w monitro'n rheolaidd.

Ar ôl cwblhau'r Asesiad hwn, sicrhewch fod y ffurflen yn cael ei chyflwyno i flwch post y Tîm Cydraddoldeb fel bod cofnod o'r holl asesiadau a gynhelir yn y Cyngor- TîmCydraddoldeb@caerdydd.gov.uk.

B: Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant

Mae'r canllawiau ar gyfer Llywodraeth Leol a baratowyd o Unicef ar gael yma:
Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant - Dinasoedd a Chymunedau sy'n Dda i Blant (unicef.org.uk)

Am ragor o wybodaeth neu gymorth i gwblhau'r Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant, cysylltwch â Thîm Caerdydd sy'n Dda i Blant CaerdyddSynDdaIBlant@caerdydd.gov.uk

CAM 1: PWRPAS / CWMPAS

Beth yw'r polisi/strategaeth/prosiect/gweithdrefn/gwasanaeth? **Crynhowch/disgrifiwch ei nodau cyffredinol ac unrhyw nodau sy'n benodol i blant.**

Mae'r adroddiad yn ceisio cymeradwyaeth y Cabinet i ymgynghori ar gynigion diwygiedig ar gyfer darpariaeth ysgolion cynradd i wasanaethu Cathays a rhannau o Gabalfa, Y Mynydd Bychan, Ystum Taf a Phlasnewydd.
 	
Bwriedir ymgynghori ar dri opsiwn:
 	
<u>Opsiwn 1</u>
 	
• Cyfuno Ysgolion Cynradd Allensbank a Gladstone:
    o Cau Ysgol Gynradd Allensbank yn ffurfiol
    o Cau Ysgol Gynradd Gladstone yn ffurfiol
    o Sefydlu ysgol gynradd cyfrwng Saesneg newydd â 420 o leoedd (2DM) gyda meithrin ar safle presennol Ysgol Gynradd Gladstone / Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru y Santes Monica
• Sefydlu ysgol gynradd cyfrwng Saesneg newydd â 420 o leoedd (2DM) gyda meithrin ar safle presennol Ysgol Gynradd Gladstone / Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru y Santes Monica
• Trosglwyddo Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru y Santes Monica i safle presennol Ysgol Mynydd Bychan a sefydlu darpariaeth meithrin yn yr ysgol
• Trosglwyddo Ysgol Mynydd Bychan i safle presennol Ysgol Gynradd Allensbank
• Cynyddu capasiti Ysgol Mynydd Bychan o 192 o leoedd (0.9DM) i 420 o leoedd (2DM), a chynyddu nifer y lleoedd meithrin yn Ysgol Mynydd Bychan o 64 i 96
 	
<u>Opsiwn 2</u>
 	
• Cydleoli Ysgolion Cynradd Allensbank a Gladstone ar safle a rennir:
    o Trosglwyddo Ysgol Gynradd Allensbank i safle presennol Ysgol Gynradd Gladstone / Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru y Santes Monica
    o Lleihau capasiti Ysgol Gynradd Allensbank o 315 o leoedd (1.5DM) i 210 o leoedd (1DM)
    o Lleihau ystod oedran Ysgol Gynradd Allensbank o 3-11 oed i 4-11 oed trwy derfynu darpariaeth feithrin yr ysgol

    - Cynyddu nifer y lleoedd meithrin yn Ysgol Gynradd Gladstone o 64 i 96
- Trosglwyddo Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru y Santes Monica i safle presennol Ysgol Mynydd Bychan a sefydlu darpariaeth meithrin yn yr ysgol
- Trosglwyddo Ysgol Mynydd Bychan i safle presennol Ysgol Gynradd Allensbank
- Cynyddu capasiti Ysgol Mynydd Bychan o 192 o leoedd (0.9DM) i 420 o leoedd (2DM), a chynyddu nifer y lleoedd meithrin yn Ysgol Mynydd Bychan o 64 i 96

<u>Opsiwn 3</u>

- Trosglwyddo Ysgol Gynradd Allensbank i safle presennol Ysgol Mynydd Bychan
- Lleihau capasiti Ysgol Gynradd Allensbank o 315 o leoedd (1.5DM) i 192 o leoedd (0.9DM)
- Trosglwyddo Ysgol Mynydd Bychan i safle presennol Ysgol Gynradd Allensbank
- Cynyddu nifer y lleoedd yn Ysgol Mynydd Bychan o 192 o leoedd (0.9DM) i 420 o leoedd (2DM)
- Cynyddu nifer y lleoedd meithrin yn Ysgol Mynydd Bychan o 64 i 96

Byddai'r cynnig yn cael ei weithredu'n llawn o fis Medi 2025.

Dan Opsiwn 1 ac Opsiwn 2, ystyrid sefydlu'r dosbarth Lleferydd ac Iaith ar draws y ddinas o fewn yr ysgol newydd neu ei gadw yn lleoliad newydd Ysgol Gynradd Allensbank.

Ystyrid adleoli'r dosbarth Lleferydd ac Iaith ledled y ddinas a gynhelir gan Ysgol Gynradd Allensbank pe bai Opsiwn 3 yn cael ei symud ymlaen.

Byddai ystyriaeth bellach yn cael ei roi i hyn mewn ymgynghoriad â chyrff llywodraethu’r ysgolion perthnasol, gan ystyried dyheadau pob ysgol.

Byddai Opsiwn 2 ac Opsiwn 3 yn gyfle i Ysgol Gynradd Allensbank ac Ysgol Gynradd Gladstone weithio mewn partneriaeth i sicrhau'r cyfleoedd gorau posibl i bob disgybl yn yr ysgolion naill ai drwy gydweithredu neu ffederasiwn.

Pe bai'r ysgolion yn ystyried gweithredu cydweithrediad neu ffederasiwn ffurfiol, byddai hyn yn cael ei arwain gan y Cyrff Llywodraethu ac yn cael eu cefnogi gan y Cyngor. Byddai unrhyw gynnig i ffederaleiddio yn destun ymgynghoriad ar wahân.

Mae'r cynigion yn ceisio cynyddu nifer y lleoedd cynradd cyfrwng Cymraeg gan 1DM (210 o ddisgyblion oedran cynradd), cyfnerthu lleoedd cyfrwng Saesneg â lefelau priodol o warged a darparu patrwm cynaliadwy mwy economaidd o ddarpariaeth ysgolion dros yr hirdymor.

A fydd y polisi/ strategaeth/ prosiect/ gweithdrefn/ gwasanaeth yn effeithio ar blant a phobl ifanc? Meddyliwch am ba grwpiau o blant a phobl ifanc y bydd yn effeithio arnyn nhw.
Mae’r newidiadau arfaethedig yn ymwneud â’r cyfnod cynradd ac felly nid ydynt yn berthnasol i ddisgyblion y tu allan i'r ystod oedran hwn. Ystyriwyd darpariaeth ar gyfer grwpiau oedran nad ydynt yn rhan o'r cynnig hwn y tu allan i'r cynnig hwn.

CAM 2: ADEILADU AC ASESU

Pa erthyglau CCUHP (Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn) sy'n berthnasol i'r polisi/ strategaeth/ prosiect/ gweithdrefn/ gwasanaeth? Darllen yr erthyglau yma ac ychwanegwch unrhyw rai perthnasol at y tabl isod. *Mae'r erthyglau sy'n ffurfio pedair Egwyddor Gyffredinol CCUHP wedi’u rhagosod yn y tabl.* *I gael rhagor o wybodaeth neu gymorth ar Erthyglau CCUHP, e-bostiwch y Tîm Caerdydd sy'n Dda i Blant CaerdyddSynDdaIBlant@caerdydd.gov.uk*
Erthygl 2 (dim gwahaniaethu): Mae'r Confensiwn yn berthnasol i bob plentyn heb wahaniaethu, beth bynnag fo'u hethnigrwydd, rhyw, crefydd, iaith, galluoedd neu unrhyw statws arall, beth bynnag maen nhw'n ei feddwl neu'n ei ddweud, beth bynnag yw eu cefndir teuluol.
Erthygl 3 (buddiannau gorau'r plentyn): Rhaid i fuddiannau pennaf y plentyn fod yn brif flaenoriaeth ym mhob penderfyniad a gweithred sy'n effeithio ar blant.
Erthygl 6 (bywyd, goroesi a datblygiad): Mae gan bob plentyn yr hawl i fyw. Rhaid i lywodraethau wneud popeth o fewn eu gallu i sicrhau bod plant yn goroesi ac yn datblygu i'w llawn botensial.
Erthygl 12 (parchu barn y plentyn): Mae gan bob plentyn yr hawl i fynegi ei farn, ei deimladau a’i ddymuniadau ynghylch bob mater sy’n effeithio arno, ac i’r farn honno gael ei hystyried a’i chymryd o ddifri.
Erthygl 23 (plant ag anabledd): Mae gan blentyn sydd ag anabledd yr hawl i fyw bywyd llawn a gweddus gydag urddas a, cyn belled ag y bo modd, annibyniaeth ac i chwarae rhan weithredol yn y gymuned.
Erthygl 28 (hawl i addysg): Mae gan bob plentyn yr hawl i gael addysg. Rhaid i addysg gynradd fod am ddim a rhaid i wahanol fathau o addysg uwchradd fod ar gael i bob plentyn. Rhaid i ddisgyblaeth mewn ysgolion barchu urddas plant a'u hawliau.
Erthygl 29 (nodau addysg): Rhaid i addysg ddatblygu personoliaeth, talentau a galluoedd pob plentyn i'r eithaf. Rhaid iddi annog parch y plant tuag at hawliau dynol, yn ogystal â pharch at eu rhieni, eu diwylliant eu hunain a diwylliannau eraill, a'r amgylchedd

Beth yw effaith debygol/ gwirioneddol y cynnig ar hawliau plant? A yw'n bositif, yn negyddol neu'n niwtral? *(Os asesir effaith negyddol ar gyfer unrhyw faes hawliau neu unrhyw grŵp o blant a phobl ifanc, rhaid i chi restru ac argymell opsiynau i addasu'r cynnig neu liniaru'r effaith.)*
Mae disgwyl i'r effaith ar hawliau plant fod yn bositif.

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal. Byddai ehangu darpariaeth cyfrwng Cymraeg ac ad-drefnu'r ddarpariaeth Saesneg yn cefnogi datblygiad parhaus addysg o ansawdd uchel i bob disgybl drwy: • gynnig mwy o gyfleoedd o fewn ysgolion mwy o faint/ysgolion ffederal i staff rannu llwyth gwaith ac arbenigedd • mwy o gyfleoedd i ddatblygu staff yn broffesiynol e.e. ANGau all arsylwi ar eu hathrawon cyfochrog • cyfleoedd i staff addysgu i'w cryfderau gan sicrhau bod dysgwyr yn cael y profiad addysg gorau posib • Mwy o athrawon i arwain ar Feysydd Dysgu, ynghyd â chymhwysedd ym meysydd ddysg Grefyddol, Addysg Rhyw a Chydberthynas a Digidol • mwy o gyfleoedd i gynnig ystod ehangach o weithgareddau allgyrsiol/cyfoethogi • helpu i godi safonau trwy rannu'r gwaith o gyflwyno'r cwricwlwm, arweinyddiaeth ysgolion a chymryd camau ar y cyd i fynd i'r afael â materion allweddol fel cynhwysiant • caniatáu rhannu arferion da, deunyddiau paratoi ac adnoddau • gwella cyfleoedd ar gyfer gweithgareddau i ddisgyblion gan arwain at wella ansawdd dysgu staff a disgyblion • mwy o gyfleoedd i Gyngor yr Ysgol a chyfleoedd datblygu disgyblion (yn academaidd ac yn gymdeithasol) • caniatáu trefniadau traws gyfnod • symleiddio polisïau a strwythurau • cefnogi gwelliant ysgolion drwy alluogi ysgolion i alw ar adnoddau ysgolion eraill i fynd i'r afael â phroblemau, rhannu arbenigedd, codi disgwyliadau a mynd i'r afael ag anghenion grwpiau penodol o ddisgyblion • rhoi cyfle i fanteisio ar arbedion maint a rhannu gwasanaethau ar draws yr ysgolion • posibilrwydd o recriwtio llywodraethwyr yn haws gyda llai o swyddi gwag i lywodraethwyr. Byddai mân newid ym mhatrwm dosbarthu lleoedd fodd bynnag o ystyried agosrwydd safleoedd yr ysgol ni fyddai hyn yn cael fawr o effaith neu ddim effaith ar bellteroedd teithio. Pe bai'r cynigion yn mynd ymlaen i'r cam ymgynghori, gofynnir am farn y plant yr effeithir arnynt (Erthygl 12) fel rhan o'r ymgynghoriad ac fe'i hystyrir fel y manylir isod.

CAM 3: LLAIS A THYSTIOLAETH

Ydych chi wedi dod o hyd i farn a phrofiadau plant a phobl ifanc ac wedi eu cynnwys? Beth ydych chi'n ei wybod am farn a phrofiadau plant a phobl ifanc sy'n berthnasol i'r cynnig?
Ceisir barn plant a phobl ifanc yr effeithir arnynt yn uniongyrchol gan y newidiadau arfaethedig drwy ymgynghori/ymgysylltu sy'n briodol i'w hoedran gyda'r

safbwyntiau a fynegwyd yn cael ystyriaeth lawn fel rhan o'r broses o wneud penderfyniadau.

Sut ydych chi'n bwriadu adolygu'r polisi/ strategaeth/ prosiect/ gweithdrefn/ gwasanaeth i sicrhau ei fod yn parchu, diogelu a chyflawni hawliau plant? *Rhowch amlinelliad o'r broses fonitro ac adolygu ar gyfer gweithredu a/neu gyflawni'r cynnig a sut y bydd plant a phobl ifanc yn cael eu cynnwys yn y broses hon.*
Ceisir barn plant a phobl ifanc yr effeithir arnynt yn uniongyrchol gan y newidiadau arfaethedig drwy ymgynghori/ymgysylltu sy'n briodol i'w hoedran gyda'r safbwyntiau a fynegwyd yn cael ystyriaeth lawn fel rhan o'r broses o wneud penderfyniadau. Os bydd unrhyw un o'r newidiadau arfaethedig yn cael eu bwrw ymlaen gofynnir am farn plant fel rhan o'r broses weithredu.

CAM 4: CYLLIDEB

Beth yw'r gyllideb ar gyfer y cynnig hwn? A oes unrhyw rannau ohono wedi'u dyrannu'n benodol i blant a phobl ifanc?
Mae'r goblygiadau ariannol sy'n berthnasol i'r newidiadau arfaethedig i'w gweld yn dogfen ymgynghori..

CAM 5: GWEITHREDOEDD A NODWYD

Pa gamau sydd wedi eu nodi neu ba newidiadau a wnaed i'r cynnig o ganlyniad i'r asesiad hwn?
Ceisir barn plant a phobl ifanc yr effeithir arnynt yn uniongyrchol gan y newidiadau arfaethedig drwy ymgynghori/ymgysylltu sy'n briodol i'w hoedran gyda'r safbwyntiau a fynegwyd yn cael ystyriaeth lawn fel rhan o'r broses o wneud penderfyniadau. Os bydd unrhyw un o'r newidiadau arfaethedig yn cael eu bwrw ymlaen gofynnir am farn plant fel rhan o'r broses weithredu.

Y Camau Nesaf

Pan ystyrir bod angen Asesiad o’r Effaith ar Hawliau Plant, rhaid i chi atodi'r ffurflen wedi'i chwblhau i'r Cabinet neu Adroddiad Penderfyniad y Swyddog. Rhaid hefyd anfon copi drwy e-bost at Dîm Caerdydd sy'n Dda i Blant CaerdyddSynDdaIBlant@caerdydd.gov.uk

C: Asesiad o'r effaith ar y Gymraeg

Ymgynghorwch â Caerdydd Ddwyieithog am unrhyw gymorth wrth gwblhau'r asesiad hwn CaerdyddDdwyieithog@caerdydd.gov.uk

Safonau'r Gymraeg 88-97

Safon 88

A fydd y cynnig yn cael **effaith wahaniaethol [cadarnhaol/negyddol]** ar:

	√	X	Dd/B
Cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?	x		
Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?		x	

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Byddai'r effaith ar yr Iaith Gymraeg yn bositif. Byddai'r newidiadau arfaethedig yn rhoi'r cyfle i nifer uwch o ddisgyblion oedran cynradd gael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

Safon 89

A ellid llunio neu ail-lunio'r cynnig hwn, fel y byddai'n cael effeithiau cadarnhaol, neu effeithiau cadarnhaol cynyddol, ar:

Gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?
Byddai'r newidiadau arfaethedig yn rhoi'r cyfle i nifer uwch o ddisgyblion oedran cynradd gael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?
Byddai'r newidiadau arfaethedig yn rhoi'r cyfle i nifer uwch o ddisgyblion oedran cynradd gael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

Safon 90

A ellid llunio neu ail-lunio'r cynnig hwn i sicrhau nad yw'n cael effeithiau andwyol, nac effaith andwyol lai, ar:

Gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?
Byddai'r newidiadau arfaethedig yn rhoi'r cyfle i nifer uwch o ddisgyblion oedran cynradd gael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?
Byddai'r newidiadau arfaethedig yn rhoi'r cyfle i nifer uwch o ddisgyblion oedran cynradd gael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

Safon 91

Wrth ymgynghori ar y cynnig, a ystyriwyd ac a geisiwyd barn ar yr effeithiau (cadarnhaol a negyddol) y byddai'n eu cael ar:

Gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?
Bydd ymgynghoriad cyhoeddus llawn a chynhwysol gyda'r safbwyntiau a fynegwyd yn cael eu hystyried yn briodol fel rhan o'r broses o wneud penderfyniadau.

Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?
Dd/B

Safon 92

A geisiodd ac a roddodd yr ymgynghoriad ystyriaeth i farn ar sut y gallai'r cynnig gael effeithiau cadarnhaol, neu gynyddu effeithiau cadarnhaol, ar:

Gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?
Bydd ymgynghoriad cyhoeddus llawn a chynhwysol gyda'r safbwyntiau a fynegwyd yn cael eu hystyried yn briodol fel rhan o'r broses o wneud penderfyniadau.

Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?
Dd/B

Safon 93

A geisiodd ac a roddodd yr ymgynghoriad ystyriaeth i farn ar sut y gallai'r cynnig gael effeithiau andwyol, neu leihau effeithiau andwyol, ar:

Gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?
Bydd ymgynghoriad cyhoeddus llawn a chynhwysol gyda'r safbwyntiau a fynegwyd yn cael eu hystyried yn briodol fel rhan o'r broses o wneud penderfyniadau.

Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?
Dd/B

Safon 94

Os yw'r cynnig yn cynnwys dyfarnu grantiau, a ystyriwyd y canllawiau a gyflwynwyd ym mholisi Cyngor Caerdydd ar Ddyfarnu Grantiau i Gydymffurfio â Safonau'r Gymraeg o ran:

Cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?
Dd/B

Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?

Dd/B

Safon 95

Pe gwnaed neu a gomisiynwyd ymchwil i gynorthwyo â datblygu'r cynnig, a oedd yn ystyried a fyddai'n cael **effaith wahaniaethol [cadarnhaol/negyddol]** ar:

Gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?
Byddai'r effaith ar yr Iaith Gymraeg yn bositif. Byddai'r newidiadau arfaethedig yn rhoi'r cyfle i nifer uwch o ddisgyblion oedran cynradd gael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?
Dd/B

Safon 96

A wnaeth yr ymchwil a wnaed neu a gomisiynwyd i gynorthwyo â datblygu'r cynnig roi ystyriaeth i sut y gallai gael effaith gadarnhaol, neu effeithiau cadarnhaol cynyddol, ar:

Gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?
Byddai'r effaith ar yr Iaith Gymraeg yn bositif. Byddai'r newidiadau arfaethedig yn rhoi'r cyfle i nifer uwch o ddisgyblion oedran cynradd gael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?
Dd/B

Safon 97

A wnaeth yr ymchwil a wnaed neu a gomisiynwyd i gynorthwyo â datblygu'r cynnig roi ystyriaeth i sut y gallai gael effaith andwyol, neu leihau effeithiau andwyol, ar:

Gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?
Byddai'r effaith ar yr Iaith Gymraeg yn bositif. Byddai'r newidiadau arfaethedig yn rhoi'r cyfle i nifer uwch o ddisgyblion oedran cynradd gael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?
Dd/B

Deunydd a Gwasanaethau

Yn ogystal â'r asesiad effaith i sicrhau bod y cynnig yn ateb gofynion Safonau'r Gymraeg, rhaid ystyried hefyd y deunyddiau a'r gwasanaethau ategol allai fod eu hangen.

Mae'r rhain yn cynnwys (cliciwch ar y hyperddolenni i weld gwybodaeth fanwl am y gofynion sydd o dan Safonau'r Gymraeg):

- Gohebiaeth - derbyn ac ateb (e-byst, llythyrau, cyfathrebu ar-lein).
- Ffôn - derbyn ac ateb galwadau.
- Cyfarfodydd a Digwyddiadau Cyhoeddus - cyfarfodydd neu ddigwyddiadau cyhoeddus, cyfarfodydd grŵp, ymgynghori, cyfarfodydd unigol.
- Negeseuon Cyhoeddus – electronig – fideo
- Arwyddion, Hysbysiadau a Deunydd Arddangos
- Cyhoeddusrwydd a Hysbysebu
- Cynhyrchu Dogfennau Cyhoeddus - polisïau, strategaethau, adroddiadau blynyddol, cynlluniau corfforaethol, canllawiau, hysbysiadau, codau ymarfer, papurau ymgynghori, trwyddedau, tystysgrifau, rheolau, llyfrynnau, taflenni, pamffledi neu gardiau, tocynnau/talebau.
- Cynhyrchu Ffurflenni
- Gwasanaethau Derbynfa
- Gwefannau, apiau a gwasanaethau ar-lein
- Cyfryngau cymdeithasol
- Peiriannau Hunanwasanaeth
- Cyrsiau Hyfforddi Addysg
- Cyhoeddiadau Cyhoeddus

A yw'r holl ddeunyddiau a gwasanaethau ategol yn cydymffurfio â gofynion safonau'r Gymraeg?
Mae'r holl ddeunyddiau a gwasanaethau ategol yn cydymffurfio â gofynion Safonau'r Gymraeg

Strategaeth Sgiliau Iaith Gymraeg Cyngor Caerdydd

Gellir gweld y strategaeth hon yma ac mae dogfennau cyfarwyddyd ychwanegol wedi eu cynhyrchu i gefnogi ei gweithrediad:

- Asesu Sgiliau Cymraeg a Nodi Rolau Cymraeg Hanfodol
- Gweithdrefnau Recriwtio, Dethol a Chyfweld a'r Gymraeg.

A oes gennych fynediad at ddigon o staff sy'n siarad Cymraeg i gefnogi cyflawni'r cynnig tra'n cydymffurfio â gofynion safonau'r Gymraeg?
√

Y Camau Nesaf

Pan ystyrir bod angen Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg, rhaid i chi atodi'r ffurflen wedi'i chwblhau i'r Cabinet neu Adroddiad Penderfyniad y Swyddog. Rhaid hefyd anfon copi drwy e-bost at Caerdydd Ddwyieithog CaerdyddDdwyieithog@caerdydd.gov.uk

D: Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

	√	X
A fydd y cynnig yn effeithio ar safle a ddynodwyd gan Ewrop am ei ddiddordeb cadwraeth natur*, neu lywio datblygiad tuag at ardal sy'n cynnwys safle Ewropeaidd, neu’n effeithio'n anuniongyrchol ar safle Ewropeaidd?	☐	☒

** Dim ond dau safle Ewropeaidd sydd wedi eu dynodi ar gyfer diddordeb cadwraeth natur sydd yn gorwedd o fewn ffiniau Caerdydd - Aber Afon Hafren a Choed Ffawydd Caerdydd, ond byddwch yn ymwybodol os yw'ch prosiect yn effeithio ar ardal sy'n agos at awdurdod cyfagos.*

Os mai '**√**' yw'r ateb, yna efallai y bydd angen cynnal ymarfer sgrinio i benderfynu a oes angen Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd ai peidio.

Cysylltwch â'r Tîm Bioamrywiaeth a fydd yn eich tywys drwy'r broses.

E: Asesiad Amgylcheddol Strategol

	√	X
A yw'r strategaeth, polisi neu weithgaredd yn gosod y fframwaith ar gyfer caniatâd datblygu yn y dyfodol?	☐	☒

	√	X
A yw'r strategaeth, polisi neu weithgaredd yn debygol o gael effeithiau amgylcheddol sylweddol (cadarnhaol neu negyddol)?	☐	☒

Os ydych wedi ateb '**√**' i'r ddau gwestiwn uchod, yna mae angen Sgriniad Asesu Amgylcheddol Strategol llawn.

Cysylltwch â'r Uned Datblygu Cynaliadwy a fydd yn eich tywys drwy'r broses.

F: Asesiad o’r Effaith ar Ddiogelu Data

	√	X
A fydd y cynnig yn cynnwys prosesu gwybodaeth y gellid ei defnyddio i adnabod unigolion?	☒	☐

Os mai '**√**' yw'r ateb, yna efallai y bydd angen Asesiad o’r Effaith ar Ddiogelu Data.

Cliciwch yma i ddarllen y canllawiau a dechrau'r broses Asesiad o’r Effaith ar Ddiogelu Data os oes angen.

Cysylltwch â’r Gwasanaeth Diogelu Data i gael rhagor o wybodaeth.

G: Asesiad o’r Effaith ar Iechyd

Mae Asesiad o’r Effaith ar Iechyd yn helpu i ddatblygu polisïau a phrosiectau sy'n ystyried iechyd meddwl, corfforol a chymdeithasol a lles poblogaeth wrth gynllunio a datblygu. Mae ystyried anghydraddoldebau iechyd a'u heffeithiau ar gymunedau lleol yn rhan hanfodol o unrhyw Asesiad o’r Effaith ar Iechyd.

Daw Asesiadau o’r Effaith ar Iechyd yn ofyniad statudol i gyrff cyhoeddus mewn amgylchiadau penodol yn y dyfodol. Nid yw'r amgylchiadau hyn wedi'u cyhoeddi eto gan Lywodraeth Cymru.

Am ragor o wybodaeth a chyngor, cysylltwch â Uned Gymorth AEI Cymru.

Gwefan: [Hafan - Uned Cefnogi Asesiadau o’r Effaith ar Iechyd Cymru (phwwhocc.co.uk)]

E-bost: WHIASU.PublicHealthWales@wales.nhs.uk